

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สภาพการขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์

นักเรียนมัธยมปลายร้อยละ 92 ขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ และในจำนวนร้อยละ 42 มีพฤติกรรมขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ประจำตั้งแต่ 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ถึงขี่เกือบทุกวัน โดยเริ่มขี่ครั้งแรกตั้งแต่ชั้นประถม และจะขี่มากขึ้นในชั้นมัธยมต้น การขี่ตัดสินใจขี่ครั้งแรกอาจยาก เพราะกลัวผลของการเมา กลัวถูกทำโทษ แต่การขี่ครั้งต่อมาจะตัดสินใจขี่ได้ง่ายขึ้น เพราะติดใจในรสชาติ และสนุก นักเรียนชายจะรวมกลุ่มชวนกันขี่ประจำในชุมชน กลุ่มนักเรียนหญิงจะแอบขี่ประจำ และเพื่อนๆ ร่วมชั้นเรียนจะสังสรรค์กันเมื่อมีโอกาส ส่วนใหญ่จะขี่กันตอนกลางคืนเพราะรอดพ้นสายตาผู้ใหญ่ และแอบขี่กันในที่ลับตา เช่น บ้านเพื่อน ริมโขง ชายหาด โดยจะเรียกรับเงินซื้อเครื่องขี่แมลกอฮอลล์เพื่อมาขี่กัน

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ของนักเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ของนักเรียนนั้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ค่านิยมว่าเป็นลูกผู้ชายต้องขี่เหล็ก การเลียนแบบคนในครอบครัวและรุ่นพี่ ความเชื่อว่าการขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ทำให้ร่างกายแข็งแรง มีทัศนคติว่าเป็นผู้ใหญ่แล้วขี่เหล็กได้ ขี่แล้วทำให้คูเท่ หรือนักเรียนไม่รู้โทษและพิษภัยของเครื่องขี่แมลกอฮอลล์ว่ารุนแรงแค่ไหน การรับรู้ว่าขี่แล้วจะมีเพื่อนมากขึ้น เพิ่มความสนุกสนาน ช่วยทำให้กล้าแสดงออก ออกหัก หรืออยากรู้รสชาติของเหล็ก ปัจจัยด้านเครื่องขี่แมลกอฮอลล์ ที่มีความหลากหลายทั้งรสชาติ รูปแบบ ราคา การโฆษณาที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น การเลียนแบบบุคคลในครอบครัว ครอบครัวยอมรับว่าการขี่ของเป็นเรื่องปกติของครอบครัว เชื่อว่าเครื่องขี่แมลกอฮอลล์เป็นยา การสอนบุตรหลานให้รู้จักเครื่องขี่แมลกอฮอลล์ หรือผู้ใหญ่ให้เด็กขี่ ปัจจัยด้านเพื่อนเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ เพราะเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อนักเรียน การเข้ากลุ่มเพื่อน การยอมรับจากเพื่อนทั้งในโรงเรียน และในชุมชน พฤติกรรมการขี่ของนักเรียนจึงได้รับอิทธิพลจากเพื่อน เช่น ปฏิเสธเพื่อนไม่ได้ เพื่อนๆ ชวนกันขี่ประจำ หรือขี่ตามเพื่อน ปัจจัยด้านสังคม ชุมชนและบริบทของเพื่อนบ้านที่วัยรุ่นอาศัยอยู่ เป็นอีกปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการขี่ของนักเรียน เช่น พฤติกรรมการขี่ของคนในชุมชน การยอมรับเรื่องการขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ของคนวัยรุ่นในชุมชน การชักชวนให้

เด็กดื่มตาม การสังสรรค์ในชุมชน ดื่มแล้วสนุกสนาน ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมประเพณีเช่น งานแข่งเรือ บุญประจำปี บุญบั้งไฟ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เคร่งครัด เหล่านี้ล้วนมีผลต่อ พฤติกรรมการดื่มของนักเรียน

1.3 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อหลายด้าน ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเอง ได้แก่ ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายร่างกายอ่อนแอลง มีอ้วน ส่งผลต่อการเรียน เช่น เมื่อกำลังเรียน ไม่รู้เรื่อง และขาดเรียน เคยเกิดอุบัติเหตุ ถูกละเมิดทางเพศและตั้งครุฑ ผลกระทบต่อครอบครัว ทำให้ครอบครัวถูกตำหนิ ถูกนินทา และทะเลาะวิวาทในครอบครัว ผลกระทบต่อโรงเรียน ทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียง และผลกระทบต่อสังคมและชุมชน เพราะเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นต้นตอของ ปัญหาสังคมอื่น ทะเลาะวิวาท ลักขโมย การใช้นุหรี และกัญชา

1.4 ประสพการณ์การเลิกเหล้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสพการณ์การเลิกเหล้า หมายถึง การที่นักเรียนเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งดื่มแบบประจำและดื่มบางครั้งเมื่อมีโอกาส แล้วตัดสินใจที่จะไม่ดื่มในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือลดการดื่มลงจากที่เคยดื่มเป็นประจำเป็นการดื่มบางครั้งเมื่อมีโอกาส ซึ่งเหตุปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพราะร่างกายอ่อนแอลง คิดถึงอนาคต การเรียน กลัวโทษและพิษภัยจากที่มีประสพการณ์เกือบเสียชีวิตเพราะเมา การเข้าวัดปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ร่วมกับการอบรมความรู้เรื่องโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ช่วยให้นักเรียน เกิดความตระหนักและลดการดื่มลงได้ หรือเลิกเพราะไม่มีเงินซื้อ มีข้อแลกเปลี่ยนกับผู้ปกครอง

1.5 การวิเคราะห์รูปแบบการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมปลาย

จากที่ปัจจัยการดื่มที่หลากหลายและส่งผลกระทบมามาย ผู้ที่มีส่วนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงมีความหลากหลายด้วย ได้แก่ นักเรียนเป็นหลัก ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน ชุมชนและสังคม ที่จะช่วยการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วยแนวทางป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มนักเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์ ได้แก่

1.5.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัย ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดูแล ป้องกันและการควบคุมตนเอง และสร้างความตระหนักว่าการดื่ม ไม่ดีต่อสุขภาพโดยใช้สื่อที่เหมาะสมกับช่วงวัย เข้าใจง่าย เพราะนักเรียนยังขาดความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และบางคนแม้มีความรู้แต่ไม่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.5.2 การเสริมทักษะชีวิตให้กับนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนต้องได้รับการเสริมอย่างครอบคลุม เพราะแค่เพียงการปฏิเสธและการหลีกเลี่ยงด้วยการไม่คบเพื่อนเกรที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหลีกเลี่ยงขณะที่มีตั้งวงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังไม่เพียงพอ ต้องได้รับ

การเสริมเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ความตระหนักในตนเองและผู้อื่น ด้วยการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่เหมาะสมและปลูกฝังค่านิยมที่ดี เช่น การส่งเสริมให้เป็นนักกีฬา นักดนตรีที่ไม่ต้องตีเครื่องตีแมลงกอสต์ ความสนุกสนานที่ไม่ต้องเกิดจากการตีเครื่องตีแมลงกอสต์ การกล้าแสดงออกที่ถูกต้องเหมาะสม การเท่ด้วยคุณค่า ความดีในตัวเอง การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ การจัดการอารมณ์ความเครียด และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

1.5.3 การให้เห็นและได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ จากการตีเครื่องตีแมลงกอสต์ เช่น ผู้พิการจากอุบัติเหตุ ผู้ป่วยด้วยโรคต่างๆ เช่น โรคตับแข็ง เป็นการรับรู้จากต้นแบบ และทำให้การเรียนรู้ จนนำไปสู่การปฏิบัติการป้องกันตนเอง และสังคมรอบข้าง

1.5.4 การให้เห็นต้นแบบที่ดี จะช่วยให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ และทำตามในทางที่ดี เช่น เพื่อนนักดนตรี นักกีฬา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ดารา นักร้อง หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในสังคมที่ไม่ตีเครื่องตีแมลงกอสต์

1.5.5 การหากิจกรรมหรืองานอดิเรกทำ ทำให้นักเรียนไม่เสียเวลาไปกับการตีเครื่องตีแมลงกอสต์ เช่น การทำงานบ้าน งานสวน การแข่งขันกีฬา ปลูกต้นไม้ กิจกรรมของโรงเรียน

1.5.6 เพื่อนช่วยเพื่อน เพราะเพื่อนเป็นบุคคลที่นักเรียนให้ความไว้วางใจ และเชื่อเพื่อนมากกว่าครอบครัว เพื่อนจึงต้องช่วยเหลือและแนะนำเพื่อน ให้ปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และไม่ชักชวนกันตีเครื่องตีแมลงกอสต์

1.5.7 เครือข่ายพ่อแม่ช่วยกันดูแลกัน เป็นการสร้างเครือข่ายของผู้ปกครอง นักเรียน ร่วมกับทางโรงเรียน เพื่อที่จะครูและผู้ปกครองและนักเรียนจะได้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความเข้าใจ และยอมรับความคิดของกันและกัน นอกจากนี้ยังเป็นการที่ครูและผู้ปกครองกันจะได้ติดตาม ดูแล และช่วยเหลือนักเรียน บุตรหลาน ได้ทันทีเมื่อเกิดปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

1.5.8 ครอบครัวต้องลงโทษนักเรียนบุตรหลานบ้าง ตามกฎระเบียบ และข้อตกลงที่เกิดขึ้นร่วมกันของครอบครัว

1.5.9 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเข้าใจนักเรียน ร่วมกับการยกย่อง เชิดชู และแสดงผลงานของนักเรียนที่มีผลงานเด่น เช่น นักดนตรี นักกีฬา คนที่เรียนดีเด่น ผู้ประพฤติดี เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนคนอื่น เป็นการสร้างตัวแบบที่เกิดขึ้นใกล้ตัวนักเรียนที่ง่ายต่อการเข้าถึงและเลียนแบบ

1.5.10 การสร้างกฎระเบียบของชุมชน ในการป้องกันเด็กตีเครื่องตีแมลงกอสต์ การบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ให้เกิดผลจริง

2. ข้อเสนอแนะ

เนื่องสาเหตุปัจจัยของการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมนั้น มีความหลากหลาย และซับซ้อน ทั้งจากตัวบุคคล ครอบครัว และสังคม และพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน มีทั้งกลุ่มที่ตีเป็นประจำ ตีบางครั้ง และไม่ตีเลย การป้องกันการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์จึงต้องมีผู้ที่มีส่วนร่วมที่หลากหลายตั้งแต่ักเรียน ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ในการหารูปแบบที่เหมาะสมผสมผสาน อย่างมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1.1 การป้องกันนักเรียนเริ่มตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ครั้งแรก ควรเริ่มตั้งแต่ชั้นประถม เพราะเป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ต้องปรับตัวเข้าสู่สังคมใหม่ เข้ากลุ่มเพื่อนใหม่ การต้องการยอมรับจากกลุ่ม และความอยากรู้อยากลอง ทำให้ทดลองประสบการณ์ใหม่ๆ ด้วยการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นช่วงวัยที่เริ่มทดลองตีครั้งแรก เพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังนั้นการป้องกันจึงควรเริ่มตั้งแต่ก่อนนักเรียนจะจบชั้นประถมศึกษา และเมื่อเข้าสู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนที่นักเรียนจะมีประสบการณ์เป็นนักตีหน้าใหม่ และติดใจกลายเป็นนักตีตัวจริง เพราะการป้องกันหรือการยืดอายุการตีครั้งแรกได้นานเท่าไร จะทำให้เกิดนักตีที่ตีหนักเป็นประจำลดลง

2.1.2 การป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ควรมีการคัดกรองนักเรียนก่อน เพราะนักเรียนมีลักษณะการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชายที่ตีประจำ กลุ่มนักเรียนหญิงที่แอบตีประจำ กลุ่มที่ตีเมื่อมีโอกาสหรือคนไม่ตีเลย นักเรียนครูและผู้ปกครองจึงต้องร่วมกันประเมินพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ด้วยการพูดคุยทำความเข้าใจและสัมภาษณ์นักเรียนทุกกลุ่ม เพื่อให้ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ มีความจำเพาะในแต่ละกลุ่ม นักเรียนที่ตีประจำ ต้องได้รับการบำบัดเป็นการเฉพาะ ส่วนนักเรียนที่ตีเมื่อมีโอกาส ต้องได้การแก้ไข และป้องกันไม่ให้กลายเป็นนักตีประจำ และกลุ่มเสี่ยงที่จะตีและกลุ่มปกติที่ไม่ตี ต้องมีการป้องกันไม่ให้เป็นนักตีต่อไป

2.1.3 การป้องกันและแก้ไขและลดปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียน จำเป็นจะต้องมีบุคคลที่หลากหลาย ร่วมกันกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ด้วยวิธีที่หลากหลายเช่นกัน เพราะปัจจัยที่มีผลต่อการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมปลายนั้น มีความหลากหลาย และมีความเกี่ยวพันกัน ไม่สามารถระบุว่าเป็นปัจจัยเดี่ยวๆ ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งได้ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ไม่ได้จำเพาะต่อนักเรียนที่ตีเท่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อในวง

กว้างต่อสังคมประเทศชาติ ดังนั้นการแก้ไข ป้องกันและลดปัจจัยต้องยึดหลักของการมีส่วนร่วม เป็นสำคัญ ด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัย ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และการสร้างความตระหนักถึงการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่เข้าใจง่าย เช่น รุ่นพี่แนะนำรุ่นน้อง หรือการแสดงละคร การฝึกปฏิเสธ การหลีกเลี่ยงวงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การปลูกฝังค่านิยมการส่งเสริมให้เป็นนักกีฬาหรือนักดนตรีไม่ที่ดื่ม การให้เห็นตัวอย่างจริงของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ผู้พิการจากอุบัติเหตุ ผู้ป่วยด้วยโรคตับแข็ง การให้เห็นต้นแบบที่ดี เช่น เพื่อนนักดนตรี นักกีฬา ดารา นักร้อง ครูและผู้ปกครอง การหากิจกรรมหรืองานอดิเรกทำ เช่น การทำงานบ้าน งานสวน การจัดแข่งขันกีฬา เพื่อนช่วยแนะนำเพื่อน ไม่ชักชวนกันดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสร้างเครือข่ายพ่อแม่ หรือการยกย่องนักเรียนที่มีผลงานเด่น ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนได้

2.1.4 ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาสาธารณสุขอย่างหนึ่ง ที่พยาบาลชุมชนและบุคลากรด้านสาธารณสุข ต้องมีการทำงานร่วมกับองค์กรอื่นๆ ในสังคม เพื่อคัดกรองกลุ่มเป้าหมายดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงต่ำ กลุ่มเสี่ยงสูง และผู้ติดแอลกอฮอล์ ทั้งในชุมชนและสถานศึกษา เพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขในแต่ละกลุ่ม ด้วยการให้ความรู้ คำแนะนำ การประสานงาน การส่งเสริม และพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ทั้งในโรงเรียนและชุมชน เพื่อป้องกัน และลดผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.2 แนวทางการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลาย ที่มีความจำเพาะในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ที่ผลการศึกษาพบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นนักเรียนมีพฤติกรรมการดื่มที่แตกต่างกัน เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่หลากหลาย และการป้องกันนั้นเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน และหลายมาตรการ สามารถนำแนวทางดังกล่าวไปดำเนินการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ต่อไป

2.2.2 ควรมีการศึกษาในกลุ่มที่จำเพาะขึ้น เช่น นักเรียนที่ดื่มประจำ หรือนักเรียนที่ดื่มนานๆ ครั้ง กลุ่มนักเรียนชายหรือหญิง เพื่อให้ได้แนวทางการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เหมาะสมในแต่ละกลุ่ม

2.2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการดื่มครั้งแรกของนักเรียน เพื่อยืดอายุการดื่มครั้งแรกให้ยาวนานขึ้น